

พฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคมาลาเรียของประชาชน ในตำบล จ.ป.ร. อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง

Protective Health Behavior on Malaria of People in Cho Po Ro Subdistrict

Kra Buri District, Ranong Province

จิรพัทธ์ ธนบัตร^{1,2}, ศรีงามลักษณ์ คำทอง¹ และบุญสนอง ช่วยแก้ว¹

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

² 5/3 หมู่ที่ 2 ตำบลปากจั่น อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง 85110 โทรศัพท์: 081 3974588 E-mail: talud56.06@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรีย 2) เปรียบเทียบพฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรีย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคมาลาเรีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอกะบุรี จังหวัดระนองจำนวน 388 คน ได้มาจากการใช้สูตรหา ร้อยมาเน่นและสุ่มการแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม คือ แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคมาลาเรีย สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และ ค่าประสิทธิสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรม สุขภาพในการป้องกันโรคมาลาเรีย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การ เปรียบเทียบพฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรีย ประชาชนที่มีระดับ การศึกษาอายุ การป่วยเป็นโรคมาลาเรียแตกต่างกัน มีพฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรียแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ที่ได้รับการพนสารเคมีฆ่ายุง และการเดินทางข้ามแดนต่างก็มี พฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรียไม่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรค มาลาเรียมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการปฏิบัติตนเพื่อ ป้องกันโรคมาลาเรียมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความรู้กับการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กัน โดยสรุปความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันโรคมาลาเรีย ดังนั้นควรส่งเสริมความรู้และเจตคติในการป้องกันโรคมาลาเรียเพื่อให้ ประชาชนมีการป้องกันโรคมาลาเรียมากขึ้น และมีพฤติกรรมสุขภาพที่ ถูกต้องในการป้องกันโรคมาลาเรียอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: พฤติกรรม, สุขภาพ, โรคมาลาเรีย

Abstract

This research aimed to 1) study the behavior on malaria prevention, 2) compare malaria preventive behavior of people with different personal factors, and 3) the relationship between knowledge, attitude, and practice on malaria prevention. The 388 research samples were the people in Cho Po Ro Subdistrict, Kra Buri District, Ranong Province. The use of drug formulations Taro acne and random stratification. The tool for data collection was the questionnaire. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson's Correlation Coefficient. The research findings

were as the followings: 1) the behavior of malaria prevention was overall at a high level. 2) There difference of malaria. Malaria prevention behaviors were significantly different statistically at the 0.05 level that has been sprayed chemicals to kill mosquitoes. And traveling across the country has a different behavior, malaria prevention is no different. 3) There was positive relationship at a low level with statistical significance at 0.05 level between knowledge and practice on malaria prevention and at a high level with statistical significance at 0.05 level between attitude and practice on malaria prevention knowledge and practice are interrelated. The finding of the research is the behavior that is associated with protection against malaria. Therefore, knowledge and attitudes in the prevention of malaria to the public with greater protection against malaria. And health behaviors in the prevention of malaria thoroughly. Substantial and sustainable.

Keywords: Behavior, Health , Malaria

1. บทนำ

โรคมาเลเรีย เป็นโรคติดต่อในเขตร้อนและกึ่งเขตร้อน ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของโลก ในขณะนี้มีความรุนแรงและเป็นสาเหตุ การตายของประชากร โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก เป็นสาเหตุการตายอันดับ ที่ 4 หรือร้อยละ 10.7 ของการตายในเด็กทั้งหมดในประเทศกำลัง พัฒนา ร้อยละ 41 ของประชากรโลก หรือประมาณ 3.2 พันล้านคน อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีการแพร่เชื้อมาเลเรียใน 107 ประเทศ ได้แก่ หลายพื้นที่ในแอฟริกา เอเชีย ตะวันออกกลาง ตอนกลางและตอนใต้ ของทวีปอเมริกา และโอเชียเนีย [1] ประเทศไทย โรคมาเลเรียเป็น โรคติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุขมาเป็นเวลานาน และมีผลกระทบ ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม ซึ่งแต่ละปีรัฐต้องสูญเสีย งบประมาณในการควบคุมโรคมาเลเรียเป็นจำนวนเงินหลายร้อยล้าน บาท จึงมีการขยายโครงการควบคุมโรคมาเลเรีย โดยการพนสาร DDT ทุกหลังคาเรือนในท้องถิ่นที่มีการระบาดทั่วประเทศ ประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนนโยบายจากโครงการควบคุมโรคมาเลเรียเป็นโครงการ กำจัดโรคมาเลเรียตามนโยบายขององค์การอนามัยโลกในขณะนั้น ซึ่ง ต่อมาพบว่า นโยบายดังกล่าวไม่สามารถกำจัดโรคมาเลเรียให้หมดไปได้ และยังพบว่าบางประเทศไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินงานได้ องค์การอนามัยโลก จึงมีนโยบายให้กลับมาใช้โครงการควบคุมโรค มาเลเรียผสมผสานกับโครงการกำจัดโรคมาเลเรีย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา [2] จากสภาพปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้จังหวัดระนอง พบผู้ป่วยโรค มาเลเรียอย่างต่อเนื่อง โดยตั้งแต่ปี พ.ศ.2548-2552 โดยมีอัตราป่วย

สูงสุดในปี พ.ศ.2550 เท่ากับ 1,842.29 ต่อประชากรแสนคน จากนั้นมีแนวโน้มลดลง อัตราป่วยต่ำสุดในปี พ.ศ.2552 เท่ากับ 454.34 ต่อประชากรแสนคน ส่วนในปี พ.ศ.2553 ตั้งแต่ 1 มกราคม-30 มิถุนายน 2553 เท่ากับ 527.64 ต่อประชากรแสนคน มีแนวโน้มสูงขึ้นจากปีที่แล้ว อัตราป่วยตายในรอบ 10 ปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ และในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาแนวโน้มลดลง ส่วนสถานการณ์โรคในแรงงานพม่า จังหวัดระนอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2551-2552 มีแนวโน้มลดลง โดยปี พ.ศ.2551 มีจำนวนผู้ป่วย เท่ากับ 140 ราย ปี พ.ศ.2552 มีจำนวนผู้ป่วย เท่ากับ 104 ราย ส่วนปี พ.ศ.2553 (1 มกราคม – 30 มิถุนายน) พบผู้ป่วย จำนวน 61 ราย [3] ตำบล จปร. ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งที่มีผู้ป่วยโรคมาลาเรียอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยปีพ.ศ.2553 พบผู้ป่วยแล้ว จำนวน 376 ราย ปีพ.ศ.2550-2552 พบผู้ป่วย 610 350 และ 152 ราย ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ ที่เอื้อต่อการแพร่ระบาดของโรคมาลาเรีย รวมทั้งมีแรงงานพม่าที่เคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรด้านสาธารณสุข และอยู่ใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค รวมทั้งมีหน้าที่ในการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคมาลาเรียของประชาชนในตำบล จปร. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผน เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องในการป้องกันโรคมาลาเรียอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันโรคมาลาเรียของประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมในการป้องกันโรคมาลาเรียของประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคมาลาเรียของประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิด ทฤษฎี ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพ พฤติกรรมในการป้องกันโรค แนวคิดโรคมาลาเรีย แนวคิดความรู้ ทักษะ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของสำนักระบาดวิทยา [2] มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมในการป้องกันโรคมาลาเรียมากำหนดเป็นตัวแปรตาม

3.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของพชนา เอ็งบริบูรณ์พงศ์ และคณะ [4] ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคมาลาเรียของแรงงานต่างด้าวในเขตชายแดนไทย-พม่า ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคมาลาเรียอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของสิริลักษณ์ เรืองณรงค์ [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออกของประชาชนในตำบลหนองบัว อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรค

มาลาเรียอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของฮาลิมะ โต๊ะเจ๊ะ [6] ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากไข้มาลาเรียของประชาชนในตำบลบ้านแห อำเภอรือเสาะ จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความแตกต่างของลักษณะการกางมุ้งและความถี่ของการนอนมุ้งของประชาชน สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการป้องกันโรคมาลาเรียได้ในพื้นที่ระบาด และงานวิจัยของอารีย์ เชื้อสาระณี. [7] ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคมาลาเรียอยู่ในระดับมาก และความรู้เกี่ยวกับโรคมาลาเรียอยู่ในระดับมาก

4. วิธีดำเนินงาน

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในตำบล จ.ป.ร.

อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง จำนวน 13,283 คน จำนวน 11 หมู่บ้าน ตามสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ และทำการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาร์โรว์ ยามาเน่ [8] ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ประวัติการป่วยโรคมาลาเรีย ประวัติการได้รับการพ่นสารเคมี การเดินทางระหว่างประเทศ และแหล่งข้อมูลข่าวสาร

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคมาลาเรีย ได้แก่ ความรู้การป้องกันโรคมาลาเรีย เจตคติการป้องกันโรคมาลาเรีย และการปฏิบัติในการป้องกันโรคมาลาเรีย

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้น การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาเรียบร้อยแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับประชาชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในพื้นที่อำเภอเมือง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายในด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) นำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงแบบสอบถามความรู้ในการป้องกันโรคมาลาเรียเท่ากับ 0.788 แบบสอบถามด้านเจตคติการป้องกันโรคมาลาเรีย เท่ากับ 0.956 แบบสอบถามด้านการปฏิบัติในการป้องกันโรคมาลาเรียเท่ากับ 0.897 และรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.829 ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ประวัติการป่วยโรคมาลาเรีย ประวัติการได้รับการพ่นสารเคมี การเดินทางระหว่างประเทศ และแหล่งข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 ข้อมูลความรู้การป้องกันโรคมาลาเรีย จำนวน 14 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมาลาเรีย จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมาลาเรีย จำนวน 13 ข้อ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปรับปรุงแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ด้วยตนเอง จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการทดสอบสมมติฐานยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การทดสอบเอฟ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. ผลการศึกษา

5.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 51.30 มีอายุระหว่าง 26-36 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.80 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 35.60 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 48.50 คนในครอบครัวไม่เคยป่วยด้วยโรคมะเร็ง คิดเป็นร้อยละ 51.30 บริเวณที่อยู่อาศัยของท่านเคยได้รับการพ่นสารเคมีฆ่าแมลง คิดเป็นร้อยละ 71.40 ไม่เคยเดินทางข้ามแดนระหว่างประเทศพม่า คิดเป็นร้อยละ 61.30 และได้รับข้อมูลข่าวสารจาก อสม. คิดเป็นร้อยละ 39.70

5.2 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง ส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งอยู่ในระดับสูง

5.3 เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่า ประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5.5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งของกลุ่มตัวอย่างพบว่า

5.5.1 ประชาชนเพศต่างกันโดยรวมมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งไม่แตกต่างกัน

5.5.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันโดยรวมมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5.3 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันโดยรวมมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5.4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันโดยรวมมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.5.5 ประชาชนที่มีการป่วยโรคมะเร็งต่างกันโดยรวมมีการป่วยโรคมะเร็งต่างกัน มีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.5.6 ประชาชนที่ได้รับการพ่นสารเคมีฆ่าแมลงต่างกันโดยรวมที่มีการพ่นสารเคมีฆ่าแมลงต่างกัน มีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5.7 ประชาชนที่เดินทางข้ามแดนต่างกันโดยรวมที่เดินทางข้ามแดนต่างกันมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ การปฏิบัติการป้องกันโรคมะเร็งกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็ง

ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ การปฏิบัติการป้องกันโรคมะเร็งกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมพบว่า พฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งด้านความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.269$) และด้านเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r=0.923$) ส่วนด้านความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติการป้องกันโรคมะเร็ง

6. การอภิปรายผล

6.1 พฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง มีพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรคมะเร็ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ท่านสวมเสื้อผ้าชนิดเมื่อเข้าไป รong ลงมาคือ ท่านปรับบริเวณบ้านให้สะอาด ไม่รกรุงรัง และท่านจุดยากันยุง เมื่อเวลาพลค่ำ เป็นเพราะว่าประชาชนมีประสบการณ์ในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันโรคไข้มาลาเรียมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา เอ็งบริบูรณ์พงศ์ และคณะ [4] ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคมะเร็งของแรงงานต่างด้าวในเขตชายแดนไทย-พม่า ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันโรคมะเร็งอยู่ในระดับมาก

6.2 ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง ส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งอยู่ในระดับสูง เป็นเพราะประชาชนได้รับรู้ข่าวสารและข้อมูลในการป้องกันโรคมะเร็งจึงส่งผลทำให้ประชาชนมีความรู้ในการป้องกันโรคมะเร็งในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริลักษณ์ เรืองณรงค์ [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออกของประชาชนในตำบลหนองบัว อำเภอ รัชฎา จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคมะเร็งอยู่ในระดับมาก

6.2 เจตคติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าประชาชนมีเจตคติต่อการป้องกันโรคมะเร็งเพื่อให้ตนเองปลอดภัยจากโรคมะเร็งสอดคล้องกับงานวิจัยสิริลักษณ์ เรืองณรงค์ [5] ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออกของประชาชนในตำบลหนองบัว อำเภอ รัชฎา จังหวัดตรัง ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคมะเร็งอยู่ในระดับมาก

6.3 การปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็ง พบว่าประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอ กระบุรี จังหวัดระนอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนเห็นความสำคัญในการป้องกันโรคมะเร็งในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮาสิมะ โต๊ะเจ๊ะ [6] ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากไข้มาลาเรียของประชาชนในตำบลบ้านแห อำเภอธารโต จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความแตกต่างของลักษณะการกางมุ้งและความถี่ของการ

นอนมุ้งชุบของประชาชน สามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการป้องกันโรคมalariaได้ในพื้นที่ระบาด

6.4 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคมalaria
พบว่า ประชาชนที่มีอายุการป่วยเป็นโรคมalariaแตกต่างกันโดยรวม มีพฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และที่มีระดับการศึกษาต่างกันโดยรวม มีพฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนผู้ที่มิเพศ ได้รับการพนสารเคมีฆ่ายุง และการเดินทางข้ามแดนต่างก็มีพฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีพฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีย์ เชื้อสาระณี [7] ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคมalariaอยู่ในระดับมาก และความรู้เกี่ยวกับโรคมalariaอยู่ในระดับมาก

6.5 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ การปฏิบัติการป้องกันโรคมalariaกับพฤติกรรมการป้องกันโรคมalaria พบว่า ด้านความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.269$) และด้านเจตคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกในทิศทางเดียวกันอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.923$) เป็นเพราะว่าการได้รับความรู้ในการป้องกันส่งผลทำให้พฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรา เอ่งบริบูรณ์พงศ์ และคณะ [4] ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคมalariaของแรงงานต่างด้าวในเขตชายแดนไทย-พม่าผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคมalariaอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมการป้องกันตนเองมีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 โรงพยาบาลอำเภอกระบุรีกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอกระบุรี ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันโรคมalariaโดยให้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการป้องกันว่าไม่ใช่หน้าที่ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานเพียงอย่างเดียว แต่เป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่ต้องร่วมมือร่วมใจกันทำให้เป็นรูปธรรมได้ และทุกคนทำได้จริง

7.1.2 โรงพยาบาลอำเภอกระบุรีกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอกระบุรี ควรมีการออกหน่วยเคลื่อนที่ในการแจกอุปกรณ์ในการป้องกันโรคมalaria รวมทั้งให้ความรู้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการป่วยเป็นโรคมalariaของประชาชนในตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

7.2.2 ศึกษากระบวนการตลาดเชิงสังคม(4P) ประกอบด้วย Product Place Price และ Promotion ไปใช้ในการรณรงค์โรคมalariaในตำบลจ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง เพื่อให้ประชาชนมีการป้องกันโรคไข้มาลาเรียนมากขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ นายชยานนท์ โชติมณี นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมิตรภาพ นายสามิต นิยมไทย นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการโรงพยาบาลกระบุรี นายบำรุง โกยทอง นักวิชาการสาธารณสุขอำเภอกระบุรี นางจรูญผล แสงศิริไพฑูรย์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลกระบุรี และนายสุธน คุ่มเพชร นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถามที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษาแนะนำ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณประชาชนในตำบล จ.ป.ร. อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

9. การอ้างอิง

- [1] สำนักกระบาดวิทยา. การแพร่เชื้อโรคมalaria. กรุงเทพฯ : สำนักงาน. 2551.
- [2] สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานการเฝ้าระวังโรคมalaria. กรุงเทพฯ : สำนักงาน. 2550.
- [3] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง. สถิติโรคมalaria. ระนอง : สำนักงาน. 2553.
- [4] พัทธนา เอ่งบริบูรณ์พงศ์ และคณะ. พฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคมalariaของแรงงานต่างด้าวในเขตชายแดนไทย-พม่า. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์). มหาวิทยาลัยบูรพา. 2550.
- [5] สิริลักษณ์ เรืองณรงค์. พฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออกของประชาชนในตำบลหนองบัว อำเภอรัษฎา จังหวัดตรัง. วิทยาศาสตร์บัณฑิต, สาขาสาธารณสุขชุมชน, กลุ่มงานหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา. 2546.
- [6] ฮาลิมะ เต๊ะเจ๊ะ. พฤติกรรมป้องกันตนเองจากไข้มาลาเรียของประชาชนในตำบลบ้านแห อำเภอธารโต จังหวัดยะลา. วิทยาศาสตร์บัณฑิต, สาขาสาธารณสุขชุมชน, กลุ่มงานหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต,วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา.2551.
- [7] อารีย์ เชื้อสาระณี. พฤติกรรมป้องกันโรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2546.
- [8] Yamane, Taro. *Statistics an Introductory*. 2nd ed. New York : Harper and Row. 1967.